

I presens

av Almudena Escobar López

Den 11:e maj 2012 presenterade dåvarande kandidaten för det Institutionella revolutionära partiet (PRI), Enrique Peña Nieto, sitt politiska projekt vid det Ibero-amerikanska universitetet i Mexico City. Som ett resultat bröt en spontan protest ut för att fördöma Nietos oaktsamhet under händelserna vid Atenco 2006, då han var guvernör i delstaten Mexiko. De nationella medierna rapporterade att protesterna var en politisk bojkott organiserad av individer utanför universitetet. Som ett svar publicerade 131 studenter en video där de visade sina studentuppgifter och deklarerade sitt frivilliga deltagande i protesten. På så sätt startade #YoSoy132-rörelsen som ett direkt motstånd mot PRI-kandidaten och hans politik, och uppdagade den partiska mediabevakningen av valet 2012. #YoSoy132-rörelsen kopplade samman till andra Occupy-rörelser, som den spanska 15-M-rörelsen, även känd som «Den spanska revolutionen», som inleddes 2011. Colectivo Los Ingrávidos framkom ur det här motståndets ögonblick av kollektiva aktioner genom att de rapporterade direkt under massdemonstrationer mot regeringen via en anonym YouTube-kanal – detta av rädsla för att bli utsatta för hämndaktioner; enligt Reportrar utan gränser är Mexiko det näst

dödligaste landet i världen för journalister efter Syrien. Att arbeta kollektivt var en nödvändighet, men också ett politiskt beslut. Los Ingrávidos arbetar som ett anonymt kollektiv, de ifrågasätter inte vad bilderna säger utan enligt vilka logiker de producerar mening. Med andra ord är deras filmer inte bara juxtapositioner av bilder kring en konceptuell struktur (eller ett politiskt budskap). Snarare investerar deras samverkande estetik i den kollektiva förståelsen av bilder och om hur man bryter ner bildernas textuella diskurser. Utöver deras direkta rapportering ger Los Ingrávidos ett svar på makthavarnas konsekventa användning av audiovisuella material som kraftfulla verktyg för dominans och kontroll. Under 2012 ägde ett flertal protester rum som riktade sig mot mediakonglomeratet Televisas ensidiga medierapportering av det mexikanska nationella valet. Vid rapporteringen av dessa protester visade den offentliga tv-kanalen upprepade gånger att demonstranter utövade våld (hur de med olika objekt slår på tv-stationens dörrar, kastar föremål, ...). Bilderna rycktes loss från sina sammanhang och tystades ned med en från nyheterna talande röst som beskrev situationen som isolerad vandalism och som kriminaliserade de som deltog i protesterna. Medlemmar av Colectivo Los Ingrávidos var inblandade i #YoSoy132-rörelsen, och i de efterföljande protesterna mot Nietos ensidiga utnyttjande av media.

Los Ingrávidos första serie, *Variaciones* (2000), är ett direkt försök att demontera Televisas audiovisuella ideologi. De använder bilder från Televisas *Tradiciones*, en travelog baserad på små vinjetter från olika inhemska mexikanska kulturer. Serien skapar en konstgjord och likformigt färgstark folkloristisk bild av Mexiko och återapproprierar ursprungsbefolkningens kulturella mångfald. Istället för att behandla frågor som rör representation, kapitaliserar *Tradiciones* på mångfalden, vilket bidrar till konsensus kring hur en autokton mexikansk tradition ska se ut. I *Variaciones* åtskiljs *Tradiciones*-bilderna från ljudet, de multipliceras, de överlappar varandra och stammar, vilket leder till att Televisas repressiva och rasifierande audiovisuella grammatik spräcks likt ett ägg. *Variaciones* ställer frågan om kulturellt ägande och utmanar de maktrelationer som möjliggjorde Televisas kulturella appropriering från första början. De spelar öppet med bilden och ljudet och utforskar olika relationella möjligheter dem emellan. Under inflytande av Harun Farockis dialektiska analys av form och innehåll, undergräver Los Ingrávidos det hierarkiska förhållandet mellan den visuella och den auditiva formen, och återkallar deras individuella autonomi.

I *Sangre Seca* (2018) kollapsar tre olika temporaliteter: den eroderade celluloiden är publikens presens, bilderna är från 8 mars-protesterna från 2017, och på ljudspåret läses dikten «Oscuro» från 2012 av dess författare María Rivera, som dokumenterar polisens våldsamma behandling av kvinnliga demonstranter i San Salvador Atenco 2006. Riveras «*poesía documental*» redogör för den personliga historiens erfarenhet. Hennes poesi är inte en estetiserad användning av språket, utan snarare en direkt och uppriktig intervention som beskriver historiska situationer, som attackerna i Atenco, händelser som förnekas av regeringen eller målmedvetet undanskuffas eller raderas. Riveras *dokumentärdikt* beskriver det skeddaskedda verkligheten samtidigt som den fördömer den officiella diskursen. Hennes verser ger röst åt den kollektiva erfarenheten hos dem som historiskt har ignorerats på grund av kön, ras och klass i Mexiko. Deras är en poesi som tillåter allmän sorg och smärta över skräckens spektakel. *Sangre Seca* är en form av politiskt motstånd eftersom den fångar den direkta politiska aktionens akuthet, spontanitet och energi såsom både upplevda och konceptuella.

I några av Colectivo Los Ingrávidos verk producerar den audiovisuella upplevelsen det de kallar «en filmisk död», eftersom ljudet har direkta fysiska konsekvenser för celluloiden som smälter, blir punkterad och glider ur projektorns filmbana. Bildrutorna i *Abecedario / B* (2014) blir punkterade, celluloiden i *Sangre Seca* smälter med sin egen kemi, och i *Fracking* (2018) spårar filmen ut ur ramen och visa att varje enskild bild är en behållare av tid och idéer. Precis som hos Kafka i dennes *I straffkolonin* ser åskådarna hur bilden sönderfaller under själva betraktandet av den; att titta blir bildens mening. Los Ingrávidos brutna bilder och deras materiella kvalitet lämnar representationens utrymme öppet, så att ljud och bild blir oberoende enheter. Genom att visa urkopplingen mellan bild och ljud och genom att fysiskt reflektera över denna våldsamma separering direkt på filmmediet skapar Los Ingrávidos en form av anti-journalistik.

Kollektivets relationella bilder fungerar också strukturellt inom deras filmproduktion. Varje stycke relaterar till tidigare eller framtida arbeten, vilket skapar en intrikat konstellation av mångfaldiga trådar och teman. Kanske är kartläggningen av deras produktion som tydligast i alfabetserien från 2014 där varje bokstav tematiskt och estetiskt öppnar upp för en ny serie av filmer. På så sätt är *M* (2014) – «M» som i *Mujer* (kvinnor), *Muerte* (död) och Mexiko, nära kopplad till *Medea* (2014) och *Sangre Seca*. Denna kos-

mologiska organisation skapar inte en hierarki eller diskurs, utan dess mångfald och porositet förstås bättre som ett nätverk som fungerar utan ett specifikt centrum eller en utgångspunkt. Det finns ingen sekventiell ordning i deras projekt, och även om det finns en logisk koppling mellan delarna och en subliminal organisation genom vissa strukturer såsom alfabetet, kan varje verk både ses som individuellt och som en del av en synergisk totalitet. Denna sammankoppling har att göra med förståelsen av historien som en pågående process utan periodisering. Mot den dokumentära bildens förmodade neutralitet återaktiverar arkivljudinspelningarna dominerande politiska diskurser och återkopplar gamla orättvisor med dagens illdåd.

Colectivo Los Ingrávidos filmer måste förstås ur dess kollektiva ursprung, deras kollektiva produktionsprocess och decentraliserade inställning till innehåll och form. Deras radikala visuella experimenterande med ljud och relationella förhållningssätt till arkivbilder problematiserar traditionella former av dokumentär och journalistisk rapportering samtidigt som det skapar en levande bild som genererar sin egen gemenskap under visningen.

Översättning från engelskan: Martin Grennberger.

